

de forskjellige kirkelige Sagers Afgjørelse, netop paa Grund af denne Kommissions Nedsættelse, skulde blive udsludt i en uoverstuelig Fremtid. Denne Anke imod Kirkekommissionen vil jeg dog ikke lade staa uimodtaget, men jeg maa udtale, at den efter min Overbevisning maa anses for at være saare ubillig, og jeg tror, at en upartist Betragtning blot af den nu foreliggende Sags historiske Gang vil være tilstrækkelig til at vise, i hvor høj en Grad den er ubegrundet. Spørgsmaalet om Geistlighedens Lønningsforhold er meget gammelt, idet det saa at sige kom frem med vort konstitutionelle Livs Begyndelse. Det fremtraadte allerede i de tidligere Rigsdagsamlinger under forskjellige Stikfælsler, navnlig ved Finantselevens Behandling, men fra Aaret 1860, altsaa nu for henimod 12 Aar siden, fremtraadte det først i Stikfælsen af et egentligt almindeligt omfattende Lovforslag, og det fremkom derefter mangfoldige Gange i Folkethinget i den paafølgende Række af Aar, men dog saaledes, at det ikke nogenstunde blev bragt videre end til 1ste Behandling, der foreligger ikke i alle disse forløbne Aar, saa meget som en Afgjørelse gennem en anden Behandling af Sagen i Folkethinget. I det andet Thing blev dette Lovforslag kun frembragt en eneste Gang, og det ved den daværende Minister, men desuagtet naaede det ikke videre end til at blive forkastet af det samme Thing, og det kom altsaa ikke til Folkethinget. — Saaledes forholder det sig altsaa med denne Sags tidligere Gang indtil den sidste Kirkekommissions Nedsættelse og Virksomhed. Denne Kommission sluttede sin Virksomhed den 31te Mai ifjor, og allerede i Oktober Maaned samme Aar forelaa der for Rigsdagen et meget fuldstændigt Forslag, blandt Andet om denne Sag, om Lønningsagen, affattet i væsentlig Overensstemmelse med, hvad den store Flerhed af Kirkekommissionens Medlemmer havde kunnet enes om, og saa at sige omfattende alle de tilbørlige meget væsentlige og indvirkende Punkter, som igjennem den lange Række af Aar var bragt paa Bane, som staaende i en nærmere eller fjernere, men dog naturlig Forbindelse med selve Lønningsspørgsmaalet. Dette Lovforslag blev derefter undergivet de 3

saedvanlige Behandlinger saavel i dette som i det andet Thing, og hvorledes stillede Sagen sig paa dette Standpunkt, efterat selve de regelmæssige og nødvendige, almindelige Behandlinger vare afsluttede? Den stillede sig saaledes, at der forelaa en som sagt fuldstændig, omfattende Ordning af hele dette saa ofte behandlede Spørgsmaal i en saadan Stikfæls, hvorom det maatte siges, at ikke blot et meget stort Mindretal i dette Thing, men ogsaa det andet Thing med Enstemmighed kunde slutte sig dertil, medens Forslaget ogsaa vilde kunne vinde Regeringens Bifald. Saaledes var Standpunktet ved Slutningen af 3die Behandling af Sagen i det andet Thing, og jeg tror altsaa, at enhver upartist Betragtning og Sammenligning mellem dette Standpunkt og de Standpunkter, som havde været tilstede, før Kirkekommissionen blev nedsat, vil være tilstrækkelig til at vise, at der netop ved denne Kommissions overordentlig omhyggelige og grundige Behandling af Sagen, ved den Imødekommenhed, som fra flere Sider blev vist, og ved den omhyggelige Undersøgelse og Tilvejebringelse af nødvendige Data var gjort et overordentlig stort Skridt fremad. Det blev imidlertid ikke derved, men den ærede Ordfører for Forslagsstillerne anførte selv, at det endog syntes, at der mod Slutningen af Samlingen skulde naas et ganske andet Skridt frem, idet der endog skulde aabne sig de lyseste Udsigter til at faae denne Sag tilende i den samme Samling, hvori den var indbragt, Noget, der maatte anses for i og for sig høist glædeligt, og som endog vilde have været saa overraskende, at man ikke vilde have mange Exempler, som kunde stilles ved Siden deraf. Den ærede Ordfører gjorde nemlig opmærksom paa, at der, da Sagen var kommen tilbage til Folkethinget, efter forskjellige Forhandlinger blev truffet en Overenskomst mellem det her i Thinget nedsatte Udvalg og Kultusministeren, og at man virkelig allerede haabte om paa Basis af denne Overenskomst at kunne komme til en Slutning af Sagen, men da kom Behandlingen i hin mærkelige Nat imellem den 27de og 28de Mars, og det viste sig da, at dette Haab glippede. Hvorledes dette gik til, antager jeg, at alle her tilstedeværende, eller ialtfald de,